

"Katsotko
ongelmaa silmästä
silmaan?"

Itsetunto

HUKASSA VAI HUIPUSSA?

Itseensä luottava koira elää sopusoinnussa itsensä ja ympäristönsä kanssa. Itsetunnon tuki ja turva on tasapainoinen koiranelämä. Ihmisen virka on tehdä se mahdolliseksi.

Jotta lemmikki voi kasvaa itsevarmaksi, mukavaksi koirakan-salaiseksi, sille on suotava mahdollisuus toimia taipumustensa mukaisesti. On ensiarvoisen tärkeää, että lemmikin omistaja ymmärtää ystävänsä perimmäisen olemuksen. Terrieristä ei saa noutajaa tai colliesta rottweileria.

Dosentti **Kai Pelkosta** mietityttää käyttää sanaparia terve itsetunto, sillä terve-sana on kovin suhteellinen, samaan tapaan kuin normaali. Ihmiset ymmärtävät sen eri tavoin, ja koirarodutkin ovat hyvin erilaisia. Mieluummin Pelkonen puhuisi hyvästä itsetunnosta ja koiran henkisestä tasapainosta.

”Koiran tapaan toimia erilaisissa tilanteissa vaikuttaa lemmikin mielentila ja se mihin tehtävään tämän rodun edustaja on jalostettu. Koiran hyvän itsetunnon kehittymisen edellytys on, että lemmikin perustarpeet tyydyttyvät. Jos koira ei koskaan saa toimia taipumustensa mukaisesti, se ei saa avaimia tasapainoiseen elämään. Ihminen stressaantuu ja niin stressaantuu myös koira, jos se ei pysty täyttämään sille asetettuja toiveita.”

Pelkonen heittää ilmaan ajatuksen aktiivisesta nuoresta miehestä, joka joutuisi viettämään aikansa yhdessä huoneessa, vaikka ulkomaailma pursuasi kiehtovia harrastuksia.

AIKAA KASVULLE

Koska koiralla ei ole mahdollisuutta valita omistajaansa saati harrastuksiaan, lemmikin omistajan ilo on tarjota ystävälleen mahdollisimman hyvät elämän eväät. Hyvän itsetunnon omaava koira hallitsee itsensä vaikka kokisikin epävarmuutta jossakin tilanteessa. Kun lemmikki viihtyy ja voi hyvin oman perheensä parissa, koiran iloinen, tasapainoinen ja rauhallinen olemus kertoo lemmikin hyvinvoinnista. Epävarma lemmikki yrittää helpottaa oloaan erilaisin sijaistoiminnoin ja ajautuu helposti vaikeuksiin.

Johtajuus-sanalla on tänä päivänä joissakin koirapiireissä negatiivinen kaiku, ja se samaistetaan väkivaltaiseen tai alistavaan käytökseen. Röyhkeä ihminen tai koira, joka tyrannisoii toisia negatiivisilla tunnelmaisuilla, ei kuitenkaan ole hyvän itsetunnon haltija, saati hyvä johtaja.

”Vai käännätkö pääsi mieluusti muualle?”

”Uskallatko katsoa peiliin?”

”Vaatii itseluottamusta jotta voi luottaa – itseensä ja koiraan”

MUISTA

JOS ET YRITÄ,

et voi myöskään onnistua.

Oivallukset ovat oppimisen tärkeintä antia. Oivallukset syntyvät epäonnistumisten ja onnistumisten seurauksena. Anna myös koirallesi mahdollisuus yrittää! Ole itsellesi ja koirallesi armollinen - kaikki tekevät joskus virheitä.

Luonteeltaan käyttökeltvottomia koiria ei juuri ole olemassa!

”Hyvältä johtajalta vaaditaan johdonmukaisuutta, viisautta, luotettavuutta, luovuutta ja oikeudenmukaisuutta”, Pelkonen luettelee ja painottaa omistajan taitoa toimia koiransa näkökulmasta loogisesti.

Omistajan tulee siis osata lukea koiraa hyvin ja toimia tarkoituksenmukaisesti. Hänen tulee olla tasapainoinen, nöyrä ja taidollinen toimimaan eteen tulevilla tilanteilla koiran itsetunnon tukemiseksi. Ei ihan helppo nakki haukattavaksi.

IHMISEN PEILI

Onnellisen ja tasapainoisen koiran salainen ase on siis omistaja, jolla on asenne kohdallaan. Ihmiseltä hyväksi koiranomistajaksi ja koiran tulkitusajaksi kehittyminen vaatii työtä ja taitoa. Sen sijaan eläin tulkitsee tilanteita varsin taitavasti. Taikasana on kehonkieli. Lemmikki huomaa omistajan epäroinin lähes poikkeuksetta jo ennen kuin ihminen itse sen tiedostaa. Koiran epävarmuus onkin ainakin osin hankittu ominaisuus, joka tarttuu ihmisestä eläimeen. Jos ihmisen sanalliset viestit ovat ristiriidassa elekielen kanssa, ei ihme, että pyynnöt kaikuvat joskus kuuroille koirankorville. Ristiriitaiset viestit, kuten myös väärin suoritettu ”alistaminen”, saavat koiran ymmälleen.

”Ketju on juuri niin vahva kuin sen jokainen lenkki. Lenkkejä voidaan tosin korjata ja vahvistaa. Toivotonta tapausta harvoin on. Kiinalaisen sanonnan mukaan koira on ihmisen peili. Omistaja viestittää koiralleen niitä tunteita joita itse kokee. Ja näihin viesteihin koira reagoi. Jokainen koiran omistaja pystyy kehittymään ja edistymään koiransa luottamuksen arvoiseksi, kun uskaltaa katsoa itseään peiliin ja myöntää itselleen oman toimintansa puutteet”, Pelkonen kannustaa. **K**

KYSY ITSELTÄSI...

- Muistatko palkita koiraasi avokätisen positiivisesti?
- Saako lemmikkisi puuhailla lajilleen ja rodulleen ominaisia asioita?
- Pystytkö toimimaan rauhallisen varmasti yllättävissä tilanteissa?
- Harmistutko koirallesi usein?
- Tunnistatko oman koirasi vahvuudet ja heikkoudet?
- Oletko itse epävarma joissakin tilanteissa?
- Jos koirasi on epävarma, tarttuuko tunne sinuun?
- Tunnistatko milloin koirasi kaipaa tukeasi? Tuen puute esiintyy koirassa mm. väistämisenä, aggressiona tai jopa lamaanumisenä.
- Onko koirasi epätoivotun käyttäytymisen syy mielestäsi koiran vieteissä, hermoissa, sulkeutuneisuudessa tai luonteen terävyydessä? Voisiko syy olla sinussa?
- Jos sinulla on useita koiria, esiintyykö laumassa kiusaamista?
- Haluatko opetella tulkitsemaan koirasi viestejä entistä paremmin?

Kiehtovia kirjoja koirien käyttäytymisestä löytyy valtavasti. Uppoutuminen kirjoihin on mielenkiintoinen seikkailu koirien maailmaan.

KASVATTAJAN KULTAINEN VASTUU

ENSIMMÄISET EVÄÄT koiramaiselle elämälle pentu saa jo emänsä kohdussa. Emän hyvinvoinnista huolehtiminen odotusaikana onkin ensiarvoisen tärkeää. Kun emä viettää aikaansa tutussa ympäristössä luottoihmistensä kanssa, kohdussa kasvavat koiranalut saavat hyvät lähtökohdat. Jos koira viedään odotusaikana vieraaseen ympäristöön, on olemassa riski että emä stressaantuu. Asiaa on tutkittu aina rotista kädellisiin.

Kasvattajan tehtävä on luoda odottavalle nartulle sellaiset olosuhteet, joissa koira ei stressaannu.

Emän käytös vaikuttaa suuresti siihen millaisiksi syntyneet pennut vähitellen kehittyvät. Pennut imevät emästään tietoa miten suhtautua ulkomaailmaan. Emän malli on pennuille korvaamattoman tärkeä.

Eri koirarotujen pennut kehittyvät eri tahdissa. Hyvä kasvattaja tarjoaa pennuille monentyyppistä pientä aktiiviteettia. Voidaan puhua hyvästä ja pahasta stressistä. Positiivista stressiä aiheuttaa esimerkiksi se, ettei pentuhuoneen lämpötila ole kokoajan tasainen. Pennut oppivat vastaamaan ympäristön haasteeseen hakeutumalla toistensa viereen lämpöön. Pikkupennut saavat totutella myös tavallisiin kodin ääniin ja esimerkiksi aikuisen valvonnassa lapsiin. Ulkoa kantautuvat äänet ovat pennuille uusia ja ihmeellisiä. Kun hyvää stressiä on sopivasti, pentu oppii vastaamaan ympäristön haasteisiin tarkoituksenmukaisesti, eikä lamaanu tai mene lukkoon.

Kasvattajalla on suuri vastuu valita koiranpennulle sopiva koti. Onnellinen yhteiselo luonnistuu kun oikea ihminen ja sopiva pentu kohtaavat.

”Jos haluat apua, etsi sellainen koiranomistaja, joka tekee koiransa kanssa niitä asioita joista sinäkin koirasi kanssa pidätte. Jos koirakon toiminta näyttää kivalta ja toimii hyvin, kysy rohkeasti, voisiko koiran omistaja auttaa sinua”, Pelkonen vinkkaa.

”Ei kannata epäroidä Ota selvää!”